ژمارە: ٤/١١٠٤/
بەروار: ١٦/ ١٠/ ٢٠١٩

No: / /
Date: / /2019

بۆ/لیژنەی کاروباری یاسایی

بابەت/ پێشنیازی یاسا

هاوپێچ لەگەڵ نووسراوماندا دەقی پێشنیازی یاسای **(دەزگای کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی لە هەرێمی کوردستان- عێراق)** کە لە لایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمان پێشکەش کراوە، ئاراستەتان دەکەین، بە مەبەستی دیراسەت کردن و دەربڕینی راتان لە بارەیەوە بۆ ئامادەکردن و دانانی لە بەرنامەی کاری دانیشتنی پەرلەمان بۆ خوێندنەوەی یەکەم.

لەگەڵ ڕێزدا

هێمن هەورامی
جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان - عێراق

وێنەیەك بۆ:

- نووسینگەی بەڕێزسەرۆکی پەرلەمانی کوردستان.
- نووسینگەی بەڕێز جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان.
- نووسینگەی بەڕێز سکرتێری پەرلەمانی کوردستان.
- نووسینگەی بەڕێز سەرۆکی دیوانی پەرلەمانی کوردستان.
- نووسینگەی بەڕێز جێگری سەرۆکی دیوانی پەرلەمانی کوردستان.
- بەڕێوەبەرایەتی کاروباری پەرلەمان و لیژنەکان/کاروباری لیژنەکان.

٢٠١٩/١٠/١٥ بديعه

Kurdistan parliament -Iraq
Kurdistan-hawler

No:
Date:

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق
کوردستان - هەولێر

ژمارە:
بەروار : 2019/9/10

بەڕێز/ سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان – عێراق

بابەت/پێشنیازی یاسا

ئێمە ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان کە لە خوارەوە واژۆمان کردووە، پێشنیازی پرۆژە یاسای (**دەزگای کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی لە هەرێمی کوردستان- عێراق**) پێشکەش دەکەین بۆ ئەوەی بخرێتە بەرنامەی کاری کۆبوونەوەی پەرلەمان و گفتوگۆی لەسەر بکرێ و بڕیاری گونجاوی بۆ بدرێ.

لەگەڵ ڕێزدا.

ز	پەرلەمانتار	واژۆ
١	عبدالستار مجید	
٢	کاشنا عبدالغفار	
٣	گولستان سعید محمد	
٤	عثمان علی سمایل	
٥	مسلم عبدالله رسول	
٦	کاوە عبدالقادر حسن علی	
٧	شیراز عومەر	
٨	ڕوباك أحمد رەحمان	
٩	شاکەوان رەئوف	
١٠	ابوبکر عمر عبدالله	
١١	بەریەا اسماعیل	
١٢	هلز احمد محمد	

بەڕێز سکرتێری پەرلەمان

لیژنەی ... بە زیندان لەبارەیەوە

	شايان كاكه صالح	١٣
	سرور ضيار أحمد محمود	١٤

پێشنیازی یاسای دەزگای کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی لە هەرێمی کوردستان – عێراق

بەشی یەکەم

پێناسە و دەستەواژە

ماددەی یەکەم:

ئەم دەستەواژەی خوارەوە مەبەست پێی مانای بەرامبەریانە:

١- حکومەت: حکومەتی هەرێمی کوردستانە.

٢- دەزگا: دەزگای باڵای کۆنترۆڵی جۆری لە هەرێمی کوردستان

٣- دەزگایەك لەهەرێمی کوردستان بەناوی(دەزگای کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی)دادەمەزرێت، دەبەسترێتەوە بە ئەنجومەنی وەزیرانە، ئەرکی کۆنترۆڵی تەواوی کاڵا هاتوو و ڕۆیشتنەکان بۆ ناوەوە ودەرەوەی هەرێم دەبێت.

بەشی دووەم

بنەما گشتیەکان

ماددەی دووەم:

ئامانجەکانی ئەم یاسایە وەدیهێنانی ئەم مەبەستانەی خوارەوەیە:

١- هەریەك لەم سێ کاڵا هاوردە کراوانە بۆ ناو هەرێمی کوردستان(خۆراك، دەرمان، ئۆتۆمبێل)لەلایەن یەك دەزگاوە کە بریتیە لە دەزگای کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی هەرێمی کوردستانەوە پشکنینی بۆ دەکرێت.

٢- تەنها ئەو کاڵایانە هاوردەی هەرێمی کوردستان دەکرێت کە چاکێتی (جودة)یان لەلایەن ئەم دەستەوە مۆڵەت دەدرێت.

٣- بەدامەزراوەیی کردنی پرۆژەی جولەی هاوردەی هەرێم بە شێوەی زانستی و ڕێگرتن لە قۆستنەوەی ئەم کەرتە بۆ تەنها قازانج کردن لە بەرامبەری هێنانی کاڵای بێ کەڵك دا.

٤- ئاسانکاری بۆ بازرگان و هاوردەکاران لە ڕێگەی ئەنجامدانی پرۆسەی کۆنترۆڵ لەسەر شمەکی هاوردە لە سنورەکانی هەرێم لە ماوەیەکی کورت دت.

٥- لە هێنانی کاڵای بازرگانی دا دەبێت دەزگای کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی ڕەچاوی ستاندارە نێودەوڵەتیەکانی ژینگەیی لە کاڵاکاندا بەمەرج وەربگیرێت.

بەشی سێیەم

پەیکەری دەزگا

ماددەی سێیەم:

١- بە پێی ئەحکامەکانی ئەم یاسایە دەزگایەك دروست دەکرێت بەناوی (دەزگای بالای کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی) و سەر بە ئەنجومەنی وەزیرانی حکومەتی هەرێمی کوردستان دەبێت.

٢- کەسێك بە پلەی وەزیر سەرۆکی ئەم دەزگایە دەبێت و لەنێو دەستەیەك لە پسپۆرانی بە ئەزموونی ناسیاسی هەڵدەبژێردرێت و بەفەرمانێك دادەمزرێت و بارەگاکەی لە پایتەختی هەرێم و لەهەموو پارێزگاکان و مەزرە سنوریەکانی هەرێم ئۆفیسی دەبێت.

٣- دەزگا کەسایەتی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کارگێڕی خۆی دەبێت، بەمەبەستی ئەنجامادانی کارەکانی.

٤- ئەم دەزگایە کار بەهەریەك لە (المواصفات القياسية العراقية) و (ستاندارە نێودەوڵەتیەکانی چاکێتی کالاّ) دەکات.

٥- سەرجەم فەرمانیەرانی دەزگاکە پارێزگاری لە نهێنی زانیاریەکانی دەزگاکە دەکەن بەپێی حوکمەانی ئەم یاسایە.

ماددەی چوارەم:

دەسەڵات و تایبەتمەندیەکان

دەزگا بۆ ئەنجامدانی کارەکانی ئەم دەسەڵاتانەی دەبێت.

١- اعتیماد و جێبەجیٚ کردنی مەرجە یاساییەکانی چاکێتی کالاّ کە لە عێراق و جیهاندا جێبەجیٚ دەکرێت.

٢- بەخشینی نیشانەی چاکێتی (علامة الجودة)بە بازرگان و کۆمپانیا و کارگەکان و وەزارەتەکان.

٣- چاودێری کالاّ و بەرهەمە نیشتمانیەکان کە بۆ دەرەوەی هەرێم دەنێردرێن.

٤- یەکخستنی هەموو دەزگا و هۆکارەکانی پشکنینی کواڵیتی کالا لە هەرێم دا و رێگاکانی پێوانە و دەرکردنی بڕوانامەی ستانداری بۆیان.

٥- ئەنجامدانی پرۆسەی پشکنینو شیکاری و تاقیکاری و توێژینەوەی تایبەت بە پێوانە و کۆنترۆڵی جۆری.

٦- پێشکەش کردنی ڕاوێژ بە هەریەك لە کەرتەکانی گشتی و تایبەت لە بواری پسپۆری خۆیدا.

٧- بینین و بەداوادچون بۆ سکالای بەرهەم هێن وبەکاربەران، لە بورای تایبەت بە جۆر ومەرجەکانی بەرهەم وکالاّ.

٨- هاوکاری لەگەڵ دامەزراوە عێراقی و نێودەوڵەتیەکان بۆ گەشەپێدانی چالاکیەکانی دەزگا.

٩- ئامادەکردن و ڕاهێنان و بەرزکردنەوەی توانا ولێهاتوویی کارمەندان لە هەموو بوارەکانی کۆنترۆڵی جۆری.

١٠- هەر چالاکییەکی دیکە کە لەگەڵ سروشتی کاری کۆنترۆڵ کردن دا وێك دێتەوە.

ماددەی پێنجەم:پێوەرەکانی کۆنترۆڵکردن

١- ئەو پێوەر وستاندارانەی دەزگاکە پەیڕەوی دەکات بۆ هەموو لایەك مولزیم دەبێت لە سنووری هەرێمی کوردستاندا.

٢- ناگونجێت کە مۆڵەتی دامەزراندن بەهەر پڕۆژەیەکی پیشەسازی بدرێت، ئەگەر خاوەنی پڕۆژە پشتگیری ئەم دەزگایەی نەبێت.

٣- لەسەر هەموو وەزارەت و دەستەکانی هەرێمە کە کارئاسانی بۆ کارەکانی ئەم دەزگایە بکەن.

بەشی چوارەم

حوکمە سزاییەکان

ماددەی شەشەم:

لە کاتی ڕوودانی تاوانی لادان لە مەرج و ستانداردەکانی کۆنترۆڵی جۆری دڵنیایی لە هەر پڕۆژەیەکی خزمەتگوزاری و بەرهەم هێنان و هێنانی کالا دا ئەوا سەرۆکی دەزگا بڕیار دەدات کە:

١- پڕۆژەکە لە ماوەیەکی یاسایی دا ڕابگیرێت کە لە دوو هەفتە زیاتر نەبێت.

٢- لەکاتی جێبەجێ نەکردنی ئەو فەرماندا ئەوا دەزگا ئەم ڕێکارانە دەگرێتەبەر:

- ئەگەر پڕۆژەکە خاوەندارێتی بۆ کەرتی تایبەت دەگەڕایەوە، ئەوا مۆڵەتی کارکردنی لێ وەردەگیرێتەوە.

- خاوەن پرۆژە سزا دەدرێت بەبەند کردن کە لە(٦)شەش مانگ زیاتر نەبێت یان غەرامەی (١٠)دە ملیۆن دینار یان هەردووکیان.

٣- کەسێك بۆ جاری دووەم پرۆژەیەك یاخود کاڵایەك هاوردە بکات کە پێچەوانەی ستاندارەکانی کۆنترۆڵ بێت، تەواوی بابەتی هاوردە کراو دەستی بەسەردا دەگیرێت و ئەم بڕیارە لەدوو کەناڵی تەلەفزیۆنیدا بلاو دەکرێتەوە، وە بۆ خاوەنەکەشی سزاکە دەکرێتە دوو ئەوەندە.

٤- هەر کەسێك زانیاری نادروست بداتە فەرمانبەرانی ئەم دەزگایە یاخود گزی کاری بکات یاخود ڕێگر بێت لەگەیشتنیان بە زانیاریە دروستەکان، ئەوا بەتاوان دادەنرێت و ئەحکامەکانی یاسای سزادانی عێراقی ژمارە(١١١)ی ساڵی ١٩٦٩ ی هەموار کراوی بەسەردا جێبەجێ دەکرێت.

٥- سزا دراو هیچ یەکێك لە دەرفەتەکانی گشتی وتایبەت نایگرێتەوە.

بەشی پێنجەم:

حوکمە کۆتاییەکان

ماددەی حەوتەم:

دەزگا پەیڕەوێکی تایبەت بەخۆی دەبێت بۆ بەڕێوەبەردنی کارەکانی و سەرجەم ئەرکە پێویستیەکانی تیادا ڕێك دەخرێت.

ماددەی هەشتەم:

یاسای دەزگای ناوەندی پێوانەیی و کۆنترۆڵی جۆری عێراقی ژمارە ٥٤ی ساڵی ١٩٧٩ لە کوردستان ئیلغا دەکرێتەوە.

ماددەی نۆیەم:

کار بەهیچ دەقێکی تری یاسایی ناکرێت کە پێچەوانەی ئەحکامەکانی ئەم یاسایە بێت.